

נדריס יח

עניין: מצוות עשה על הגברא מצוות ל"ת על החפצא

ר"ן שבועות ח : מדפה"ר

ואי תימנא והא תגן צפ"צ דנדריס (י.) יש נדר בתוך נדר ואמאי
 והא כיון שגדר חדא זימנא ה"ל מושבע מהר סיני (כא):
 במצוות לא תעשה ואפ"ה חייב עליה איסור נדר י"ל דלא אמרו
 אלא באיסור הבא מעצמו כגון נדר ושבעה דרבינו רחמנא
 מדכתיב (במדבר ו, ג) נזיר להזיר מכאן שהגזירות חלה על
 הגזירות כדליתא התם (יח.) אבל איסור לא תעשה של תורה אין
 נדר חל עליהם ועוד שכבר פירשתי שם פירוש אחר לומר דכי
 תגן יש נדר בתוך נדר לאו לחייבו שתים על אכילה אחת קאמר
 כמו שכתבתי שם צ"ד.

ואחרים אומרים שכיון שהנדריס חלים על דבר מנזה [צ"בטול
 מנזה] אף בקיום איסור לא תעשה חלים ואם עבר על
 אותו איסור עבר ג"כ על כל יחל והכי מוכח צירושלמי צפרקא

רעק"א על שו"ע יו"ד סי רטו, ו

יוסף [יו"ד] סוף סימן כ"ו שעמד בזה: (ד) (שם סעיף ו) יש אומרים שאם
 נדר מדברים האסורים. ודעת הר"ן [שם יח, א ד"ה הלכך] לחלק, דעל
 דבר האסור בעצמותו כגון נבילה וכדומה אין נדר חל, דאין איסור חל על
 איסור, דמעיקרא היה האיסור על החפץ, אבל בנשבע שלא יאכל ואח"כ אמר
 קונם האכילה עלי חייב, דמעיקרא לא היה האיסור על החפץ אלא על גופו
 דלא יאכלנו. וכן צאמר אכילה דיום הכפורים עלי קונם, ע"ש. והכי משמע

מהר"ל גור אריה ויגש בראשית פמ"ו פ"י

והחילוק שיש בין עשה ובין לא תעשה ידוע
 לכל משכיל, כי מצוות עשה הוא קנין מעשה
 מפני שהיא קנין, אף על גב שלא מתחייב בה
 — אם לא יעשה יהיה חסר המצוה שהיא קנין
 מעשה. אבל מצוות לא תעשה — שאין
 המצוה קנין הומעשה, רק שישב ולא יעשה
 ואינו קונה שום דבר, ועיקר המצוה שלא
 יעבור רצון הבורא יתברך שאסר עליו, וכל זמן
 שלא אסר הקב"ה — אינו עובר רצון בוראו
 יתברך¹⁰⁵. ולפי דעתי אם מקיים לא תעשה
 שלא נצטווה עליו הוא גריעותא, שאין לאסור
 עצמו בדבר שלא אסר אותו התורה¹⁰⁶. וראיה